

TÜRKİYE’NİN ULUSLARARASI GÜNDEM BELİRLEME ÇABASI OLARAK TRT WORLD FORUM

Fatih BARİTÇİ¹

Öz

Temelinde güncel küresel ve bölgesel meselelerin tartışıldığı forumlar katılımcı taraflar için diğerleriyle diplomatik ilişkiler geliştirme açısından giderek daha popüler hale gelmektedir. Bu çalışmada 2017 yılı itibarıyla düzenlenmeye başlayan TRT World Forum’un ana hatlarının belirlenen temalar doğrultusunda ortaya konması ve forum aracılığıyla Türkiye’nin uluslararası kamuoyunu belirleme çabası ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda örnek olay yönteminden yararlanılmıştır. Çalışmanın sonucunda forumlarda belirsizlik çağında yaşandığı, dünyanın parçalanmış bir durumda olduğu, küreselleşmenin etkisini kaybetmeye başladığı, pandemi sonrasında yeni bir dünya düzeni arayışına ihtiyaç olduğu, büyük stratejinin yeniden anlaşılması gerektiği ve belirsizlikler, gerçekler ve fırsatlarla geleceğin şekillendirilmesine ihtiyaç olduğu gibi hususların ön plana çıkarıldığı anlaşılmıştır. Bu tasvirler ve arayışlar, Türkiye’nin dünya kamuoyunun gündemini belirleme çabası olarak yorumlanabilir. Ayrıca, TRT World Forum’un orta ve uzun vadede dünya kamuoyunu etkileme ve gündem belirleme kabiliyeti Türkiye’nin dış politika hedeflerine ulaşmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Gündem Belirleme, TRT World Forum, Türkiye, Uluslararası İletişim
JEL Sınıflandırması: F50, F59, Y80

TRT WORLD FORUM AS TÜRKİYE'S INTERNATIONAL AGENDA SETTING EFFORT

Abstract

Forums, which mainly discuss current global and regional issues, are becoming increasingly popular for the participating parties in terms of developing diplomatic relations with others. In this study, the outlines of the TRT World Forum, which started to be organized as of 2017, were put forward in line with the determined themes and the effort of Türkiye to determine the international public opinion through the forum was tried to be revealed. Accordingly, the case study method was used in this research. As a result of the study, it has been concluded that issues such as living in an age of uncertainty, the world in a fragmented state, globalization beginning to lose its effect, the need for a new world order after the pandemic, the need to re-understand the grand strategy and the need to shape the future with the uncertainties, realities and opportunities it contains are brought to the forefront in these forums. These depictions and quests can be interpreted as Türkiye’s effort to determine the agenda of world public opinion. In addition, TRT World Forum’s ability to influence world public opinion and set the agenda in the medium and long term can contribute to Turkey’s foreign policy goals.

Keywords: Agenda Setting, TRT World Forum, Türkiye, International Communication
JEL Classification: F50, F59, Y80

¹ Araş. Gör. Dr., Aksaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, fatihbaritci@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-1283-821X

1. Giriş

Uluslararası arenada devletlerin ilişkilerini sürdürme şekilleri yeni imkânların ortaya çıkmasıyla çeşitlenmeye devam ederken, geleneksel araç ve yöntemler de geçerliliklerini sürdürmektedirler. Bugün dünya genelini ilgilendiren herhangi bir meselenin çözüme kavuşmasında üst düzey devlet yetkililerinin bizatihi yürüttükleri geleneksel diplomasi uygulamalarının -belki de- en önemli rolü oynadığı ortadadır. Dolayısıyla devletlerarası ilişkilerde özellikle teknoloji kaynaklı gelişmelerin sunduğu yenilikler alternatif iletişim yollarını açsa bile geleneksel diplomasi uygulamaları güncelliklerini korumaya devam ediyorlar.

Nitekim, diplomasi hem devletlerarası hem de devletler ile diğer aktörler arasındaki ilişkinin yönetimini ifade eder. Devlet perspektifinden bakıldığında diplomasi, dış politika için tavsiyede bulunma, onu şekillendirme ve uygulamaya ilgilidir. Daha geniş bir kapsamda ise diplomasi devletlerin resmi ve resmi olmayan temsilcileri ile diğer aktörler aracılığıyla yazışmalar, özel görüşmeler, fikir alışverişleri, lobicilik faaliyetleri ve ziyaretler gibi araçlar sayesinde çıkarların savunulması anlamına gelir (Barston, 2013: 1).

Diplomasinin hem kavramsal hem de uygulama alanlarındaki genişliğinden hareketle burada söz konusu olanın sadece üst düzey devlet yetkililerinin kendi aralarında ve kapalı kapılar ardından yürüttükleri temasların ötesinin işaret edildiği açıktır. Devletlerarası ilişkilerin kurumsallaşmasıyla farklı diplomasi uygulamaları uygulanagelmıştır. Bunlardan biri, aynı zamanda çok taraflı diplomasi de bir türü olan, konferans diplomasisidir. Geleneksel ve teknik açıdan değerlendirildiğinde iki veya üç devletin sürdürdüğü müzakereler şeklinde tanımlanan bu diplomasi türü, küresel siyasette aktör çeşitliliğinin artmasıyla ikiden fazla devlet ve devlet dışı çeşitli aktörler arasında yapılan müzakereleri içine alacak şekilde çerçevesini genişletmiştir. Hatta gelinen noktada, konferans diplomasisi hükümet dışı örgütler, üniversiteler ve STK'lar gibi uluslararası örgütler ile sivil bireyler tarafından düzenlenir olmuştur (Ekşi, 2023: 147).

Genel itibariyle büyük/güçlü devletlerin diplomasisi olarak da görülen konferans diplomasisi sayesinde bu devletler dünya kamuoylarındaki prestijlerini artırmaya çalışırlar. Diğer bir ifadeyle, büyük devletlerin amaç ve hedefleri bakımından bu tür konferansların sahip olunan kamu diplomasisi stratejileriyle ilgili olması sürpriz olmayacaktır. Bu bağlamda süregelen konferans diplomasisi örneklerinin doğrudan kamu diplomasisinin bir bileşeni şeklinde görülebilir (Şehitoğlu ve Eren, 2022: 191). Günümüzde son derece popüler olan konferanslara güvenlik alanında Almanya merkezli Münih Güvenlik Konferansı (Munich Security Conference), ekonomi alanında İsviçre merkezli Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum), genel olarak dünya düzenini ilgilendiren konularda Türkiye merkezli Antalya Diplomasi Forumu (Antalya Diplomacy Forum) ile TRT World Forum ve Rusya merkezli Valdai Tartışma Kulübü (Valdai Discussion Club) örnek olarak gösterilebilirler (Ekşi, 2023: 151-152).

Türkiye, 2010'lu yıllarda uluslararası arenada belirlediği hedefler doğrultusunda dünya genelini ilgilendiren hususlarda sesini daha gür çıkarmanın yollarını aramaya başlamıştır. Bu amaçla yapılan en önemli uluslararası girişimlerden biri 2017 yılından beri düzenli olarak organize edilen TRT World Forum'dur. Bu forumun hayata geçirilmesindeki amaç, dünyada hali hazırda var olan küresel ve bölgesel sorunları açığa çıkarmak ve onlara çözüm önerileri getirmek için farklı alanlarda uzmanlaşmış geniş bir yelpazeden konuşmacıları ağırlamaktır. Benzer şekilde insanı gelişmelerin merkezine oturtan bir bakış açısına esin kaynağı olmak, konuşulmayan meselelerin uluslararası gündemin önüne taşımak ve hızla değişen bir dünyada medya sorumluluğuna odaklanmak forumun yapılaş amacını ortaya koymaktadır (TRT World Forum 2017 Booklet, t.y.: 6).

Bu çalışmada TRT World Forum Türkiye'nin uluslararası gündem belirleme çabası olarak ele alınmıştır. Çalışmada 2017 yılı itibariyle yüz yüze düzenlenmeye başlayan ve pandemi döneminde online olarak devam eden TRT World Forum'un ana hatları belirlenen temalar, açık oturumlar ve ele alınan konular incelenerek Türkiye'nin dünya kamuoyunu nasıl belirlemeye çalıştığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda ilk olarak bu tür konferans ve forumların genel çerçevesi

dünyadan örneklerle ortaya konmuş, gündem belirleme yönü değerlendirilmiş ve TRT World Forum'un kuruluş sürecine değinilmiştir. Daha sonra forum belirtilen hususlar doğrultusunda örnek olay incelemesi yapılarak ele alınmıştır.

2. Konferanslar, Forumlar ve Gündem Belirleme İlişkisi

Bir mesele herkesi etkiliyor ve kimse bundan kaçamıyorsa, ortada küresel nitelikte bir problem var demektir. Nükleer savaş, dünyadaki kaynakların tükenmesi, çevresel bozulmaların yaşanması gibi gelişmeler şüphesiz tüm insanlığı etkilemektedir. Birkaç asır önce bu tür küresel sorunlar büyük imparatorluklar tarafından ele alınırdı. Günümüzde ise kendi gündemlerine sahip devletler ortaya çıkmıştır. Bu yeni koşullar altında küresel sorunların kolayca tanınması için bir zemin oluşmuş; bu sorunlarla başa çıkabilmek için de kurumsal bir çerçeveye yönelik ihtiyaç söz konusu olmuştur. Bu ortamda küresel konferanslar, küresel çaptaki sorunlara imparatorlukların getireceği rekabetçi çözümlerden ziyade onları tanıma, tanımlama ve yönetme ihtiyacının doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmışlardır (Groom, 2013: 4).

Temelde küresel sorunlara karşı bir reaksiyon göstermeyi içinde barındıran konferans diplomasisinin amaçları -konferansların niteliğine göre farklılaşmakla beraber- şu şekilde özetlenebilir (Kaufmann, 1996: 11-16):

- Geniş kapsamlı belirli konuların ana hatlarıyla tartışılması için bir çeşit forum vazifesi görmek,
- Hem hükümetlere hem de uluslararası kuruluşlara bağlayıcılığı olmayan tavsiyeler vermek,
- Hükümetler üzerinde bağlayıcı nitelikte kararlar almak,
- Hükümetler arası işleri yürüten bir kuruluşun sekreteryasına rehberlik eden, talimat veren veya bizatihi hükümetlerce fonlanan programların yönetilmesi hususunda kararlar almak,
- Bir antlaşma veya uluslararası belgeyi müzakere edip taslağını hazırlamak,
- Uluslararası bilgi alışverişini temin etmek,
- Uluslararası nitelikteki programlara yönelik gönüllü katkıda bulunulmasının taahhüt etmek,
- Daha önce imzalanmış bir anlaşma gereğince yaşanan ilerlemeleri gözden geçirmek.

Görüldüğü üzere, küresel konferansların hizmet ettiği çok fazla amaçtan söz edilmektedir. Groom'a (2013: 4) göre bu tür konferansların en önemli amacı, davranış standartlarında normatif birtakım gelişmeler sağlamak ve bunların takip edilmesini taahhüt etmektir. Küresel çapta bir konferansta ortaya konan norm üzerinde bir fikir birliği sağlanması, bunun bağlayıcı olmayan hukukun parçası olması ve belki de uluslararası hukuka dahil edilmesinin yolunu açabilir. Dolayısıyla, küresel meseleler üzerine organize edilen konferanslar ve burada gündeme getirilen hususların bir süre sonra daha bağlayıcı ve geçerli hale gelmesi mümkün görünmektedir.

Küresel meselelerin ele alınmasında konferansların düzenlenmesi ve buralarda diplomatik temasların sürdürülmesinin önemi ortadadır. Geleneksel diplomasi uygulamalarının başında gelen konferans diplomasisinin yanı sıra uluslararası ilişkilerde son yıllarda yaşanan gelişmelere paralel olarak Roma İmparatorluğu'nda uygulanan forum tarzı toplantıların modern versiyonları tekrar ortaya çıkmış ve bu toplantılarda farklı taraflar bir araya gelmeye başlamışlardır. Bu toplantılar yapıları itibarıyla iki taraflı olmadıkları için çatışma halindeki tarafların bile buralarda yan yana gelmeleri yadigarı olmaz ve iç siyasi tepkiler de buna göre azami düzeyde kalır. Başka bir deyişle, ikili temas kurmada zorluk yaşayan tarafların bu tür forumlarda yan yana gelmelerinin daha kolay olması sebebiyle, taraflar buralarda müzakere edebilme imkânı yakalamış olurlar (Üste ve Sanılı Aydın, 2022: 209). Dolayısıyla, devletlerarası ilişkilerde modern forumlara yönelik bir ihtiyacın olduğu ortadadır.

Herhangi bir uluslararası toplantı forum olarak tanımlanabilir. Ancak daha ziyade tartışma amacıyla son derece ciddi bir odağa sahip olan ve genelde üst düzeylerde katılımcıların dâhil olduğu gayri resmi uluslararası toplantılar olarak görülebilir. Örneğin Güneydoğu Asya Uluslar Birliği Bölgesel Forumu'nda (Regional Forum of the Association of South-East Asian Nations) bölgesel güvenlik konularında fikir alışverişinde bulunmak amacıyla her yıl dışişleri bakanları düzeyinde bir araya gelirler. Forum sayesinde üye ülkeler örgütsel özellikler ve uyumlu politikalar geliştirebilmek için dışarıdan gelen baskılara direnmektedirler. Bu tür forumlar üyelerine çok az bir yükümlülüğü dayatırlarken, onlara hem nüfuz sağlama hem de istihbarat toplama olanağı sunarlar. Netice itibarıyla bunlar kimsenin kaçırmak istemeyeceği türden organizasyonlardır (Berridge ve James, 2003: 108).

Temelinde güncel küresel ve bölgesel meselelerin ele alınmasından oluşan forumlar katılımcı taraflar için diğerleriyle diplomatik ilişkiler geliştirme açısından oldukça önemlidirler. Bu tür organizasyonlarda yürütülen diplomatik ilişkileri forum diplomasisi adıyla da ifade etmek mümkündür. Dünya Diplomasi Forumu (World Diplomacy Forum), TRT World Forum ve Dünya Ekonomik Forumu başta olmak üzere çeşitli forumlar göz önüne alındığında, forum diplomasisi uluslararası forum veya organizasyonlarda katılımcıların yaptıkları diplomatik tartışmalar ve müzakereler olarak tanımlanabilir. Bu forumlar, uluslararası toplumu etkisi altına alan farklı konularda ülkelerin/tarafların diyaloga dahil olmaları, ortak endişelerini belirtmeleri ve uzlaşma aramaları için bir çeşit platform vazifesi görürler.

Forum ve forum diplomasisi üzerine yapılan literatür taraması, bu alanda özellikle Çin'in son derece aktif olduğunu gösteriyor. Çin, 21. yüzyıl itibarıyla var olan ikili mekanizmaları tamamlamak amacıyla ülke gruplarıyla iş birliği yöntemleri geliştirmiştir. Burada bahsi geçen çok taraflı iş birliği mekanizmaları, Çin'in emriyle meydana gelen bölgesel forumlardır. Çin-Afrika İş Birliği Forumu (Forum on China-Africa Cooperation), Çin-Arap Ülkeleri İş Birliği Forumu (China-Arab States Cooperation Forum), 16+1 olarak bilinen Çin-Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri İş Birliği Forumu (China-Central and Eastern European Countries Cooperation Forum), Çin-Latin Amerika Topluluğu ve Karayip Ülkeleri Forumu, Lancang Mekong İş Birliği Çerçevesi (Lancang Mekong Cooperation Framework) ve benzerleri Çin tarafından yapılan bu organizasyonlara örnek gösterilebilir (Ekman, 2016: 1).

Çin, özellikle az gelişmiş ülkelere (developing world) yönelik sahip olduğu ekonomik güç ve sağladığı finansal desteklerle bölgesel forumlar organize etmektedir (Alden ve Alves, 2017). Çin-Afrika İş Birliği Forumu ve Çin-Arap Ülkeleri İş Birliği Forumu bunların başında gelir. Çin, bu forumlar aracılığıyla muhatap olduğu ülkelerle güçlü bir ekonomik alışveriş, halklar arasında değişim ve kültürel diplomasinin gelişmesini arzulamaktadır (Benabdallah, 2018). Benzer şekilde Çin Küresel Güney (Global South) ile sahip olmayı istediği ilişkileri geliştirmede forumlardan istifade etmektedir (Kohlenberg ve Godehardt, 2021). Çin, benzer şekilde Latin Amerika ve Karayip ülkelerinde kendi fikir ve uygulamalarını yayarak nüfuz alanını genişletmek için forumlardan yararlanarak ilişkileri geliştirmeye çalışmaktadır (Vadell, 2022).

Devletlerin gösterdiği teveccüh dolayısıyla forum şeklindeki organizasyonların 21. yüzyıl dünyasının şekillenmesinde belirleyici bir role sahip olduğu görülmektedir. Bu tür organizasyonların parçası olmak sadece diplomatik ilişkilerin sürdürülmesinde etkili olmakla kalmayıp, özellikle organize eden taraf(lar) bakımından dünya kamuoyuna çeşitli mesajların aktarılmasını sağlamaktadır. Her yıl düzenlenen uluslararası bir forumun belirli bir konu üzerine organize edilmesi, forum süresince ve sonrasında uluslararası medya kuruluşları aracılığıyla dünya kamuoyunun da söz konusu temaya yönelmesini mümkün kılar. Hatta yine forumlarda tartışılan konular hakkında raporlar yazılmakta, yazılar kaleme alınmakta ve üniversiteler başta olmak üzere bilginin üretildiği birçok kuruluşun gündemine girmektedir. Örneğin, Profesör Klaus Schwab'ın kurucusu ve yönetim kurulu başkanı olduğu Dünya Ekonomik Forum 2021'de kullandığı ifadeler hâlâ güncelliğini korumaktadır. Büyük Sıfırlama (The Great Reset) temasıyla toplanan forumda Schwab "pandemi, dünyamızı düşünmek, yeniden hayal etmek ve sıfırlamak için nadir ama dar bir

fırsat penceresini temsil ediyor” şeklinde fikirlerini dünyayla paylaşmış (“The Great Reset”, 2023); forum hem belirlenen tema hem de katılımcıların düşünceleri itibarıyla dünya kamuoyunun gündemini ziyadesiyle şekillendirmiştir. Dolayısıyla küresel meselelerin tartışıldığı uluslararası nitelikteki forumlar, özellikle organize edenler açısından dünya kamuoyunu şekillendirme ve gündemini belirlemede önemli bir yere sahiptir.

3. Yöntem

Bu çalışmada örnek olay (vaka analizi/durum çalışması) yönteminin imkânlarından yararlanılmıştır. Örnek olay yöntemiyle içinde yaşanan toplumdaki somut olayların, gerçek kişilerin, grupların, kurum ve kuruluşların hepsi birer canlı varlık olarak kabul edilip incelenebilir. Bu yöntemle bir kurumun, sendikanın ve siyasal partinin nasıl ortaya çıktığı, nasıl büyüdüğü ve gelişim gösterdiği ayrıntılı bir şekilde araştırma konusu edilebilir (Türkdoğan, 2012: 332).

Örnek olay incelemesinde nasıl ve niçin soruları temel alınmaktadır. Bu doğrultuda araştırmacının kontrolü dışında olan bir olgu veya olayın derinlikli bir şekilde incelenmesine olanak veren bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 289). Ayrıca örnek olay incelemelerinde araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan her türlü veri toplama tekniğinden yararlanılmaktadır.

Yapılan literatür taraması neticesinde araştırma sorusu şu şekilde belirlenmiştir:

- TRT World Forum’da hangi temalar ön plana çıkarılmaktadır?
- TRT World Forum’un Türkiye’nin dünya gündemini belirleme çabasına yönelik potansiyel katkıları nelerdir?

4. Türkiye’nin Gündem Belirleme Aracı Olarak TRT World Forum

Türkiye, kendisini 21. yüzyıl küreselleşmesinin sürekli değişen dinamiklerine uyumlu hale getirirken, küresel politika ve uluslararası ilişkilere yapısalcı ve realist yaklaşımların unsurlarını birleştiren kapsamlı bir dış politika perspektifini hayata geçirmiştir. Böylece, kendi kimlik ve tarih anlayışını bölgesel ve küresel angajmanlarına yansıtmakta; değer temelli ve ilkel bir dış politika arayışını sürdürmekte; güç mücadeleleri ve ulusal çıkarların katı gerçeklerine yanıt vermektedir (Kalın, 2012: 9). Bu doğrultuda, Türk dış politikasında uluslararası düzenin değiştiği bu yeni dönemle inovatif yöntemlere, bölgesel ve küresel boyutta girişimlere daha fazla yer verildiği görülmektedir. Eğitim diplomasisinden spor diplomasisine, bilim diplomasisinden kamu diplomasisine çeşitli diplomatik uygulamalar ve çoklu iş birliği mekanizmaları Türkiye’nin bölgesel ve küresel düzeyde oyun kurucu olma çabasına hizmet etmektedir (Üste ve Sanılı Aydın, 2022: 209).

Türkiye’nin dünya siyasetinde kendisini bölgesel ve küresel boyutta önemli bir aktör olarak konumlandırma isteği, dünya kamuoyuna daha doğrudan seslenme ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Özellikle TRT üzerinden medyanın imkânlarından uzun bir süredir yararlanmaya çalışan Türkiye, yeni hedefleri doğrultusunda kayda değer bir adımı 2015 yılında İngilizce yayın yapan TRT World kanalını kurarak atmıştır. Kanal, insana dair dünyada olan biten her şeyi yeni bir gözle Türkiye’nin bulunduğu konumdan diğerlerine aktarma amacıyla kurulmuştur (Devran, 2015: 290). “Türkiye’nin dünyaya açılan penceresi” olarak yayın hayatına başlayan TRT World sayesinde Türkiye, dünyadaki gelişmeleri kendi bakış açısıyla ortaya koyup uluslararası gündemi belirlemeye çalışmaktadır (Barıtcı ve Aydeniz, 2019: 1571).

Türkiye’nin dünya gündemini belirleme çabalarından bir diğeri ise TRT World bünyesinde yer alan Research Center’in 2017 yılından beri düzenlediği TRT World Forum’dur. Her yıl başka bir tema etrafında toplanan forumda, dünyanın farklı yerlerinden siyasetçiler, bürokratlar, alanında uzman akademisyen ve araştırmacılar dahil olmak üzere çok geniş bir spektrumdan konuklar yer almaktadır. İlk üç forum yüz yüze olarak İstanbul’da yapılırken, Covid-19 pandemisinin dünyayı kapanmaya mecbur bıraktığı 2020 ve 2021 yıllarında forum online olarak düzenlenmiştir.

4.1. TRT World Forum 2017

TRT World Research Center tarafından ilk forum 18-19 Ekim 2017 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiştir. Forumun ana teması “Belirsizlik Çağında Değişime İlham Vermek” (Inspiring Change in an Age of Uncertainty) olarak belirlenmiştir. İki gün süren forumda toplamda yedi oturum yapılmıştır (Bkz. Tablo 1).

Tablo 1. TRT World Forum 2017'nin Genel Görünümü

Ana Tema	Açık Oturum Temaları
Belirsizlik Çağında Değişime İlham Vermek	1.Küresel Gündemin Yeniden Tanımlanması: Eski Muhafızlar Yeni Oyunculara Karşı
	2.Gelişen Trendler ve Yeni Tehditler MENA Bölgesi
	3.Medyayı Yeniden Düşünmek: Savaş Suçları Hakkında Sorumlu Habercilik
	4.İnsani Yardımın Dönüştürülmesi: İncelikli Bir Yaklaşım
	5.Büyük İş, Büyük Çözümler: Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Teşvik Edilmesi
	6.Korkudan Faydalanmak: Yabancı Düşmanlığı ve İslamofobi'nin Siyasallaşması
	7.Dijital Fenomenler ve Kamusal Söylemin Şekillenmesindeki Roller

Kaynak: (TRT World Forum 2017 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2017'nin ilk gününde birinci oturumun teması “*Küresel Gündemin Yeniden Tanımlanması: Eski Muhafızlar Yeni Oyunculara Karşı*” şeklinde belirlenmiştir. Bu oturumda başta Çin, Hindistan, Brezilya ve Türkiye'nin aralarında olduğu ülkelerin yükselişe geçmesiyle çıkar ve taleplerinin yok sayılmaz hale geldiği; ekonomik büyümeleri sayesinde bu ülkelerin gelişmiş ülkeleri yakalayarak var olan ekonomik düzen ve siyasi uzlaşının temellerini sarstıkları düşüncesinin üzerinde durulmuştur. İkinci oturumunda panelistler “*Gelişen Trendler ve Yeni Tehditler MENA Bölgesi*” temasını tartışmak üzere toplanmışlardır. Burada hukukun üstünlüğü, demokratik siyaset ve ekonomik refahın yol gösterici olacağı yeni bir değişim ve siyasi iktidarlar dönemi vaat eden Arap İsyanlarının eski otoriter yapıları ve derin polis devletleri tarafından engellenmesinden sonra hem bölgedeki güç yapıları, değişimin karşısındaki engeller hem de siyasi ve sosyal alanda değişim anlamında gelecekte beklenenler masaya yatırılmıştır. Günün üçüncü oturumunda “*Medyayı Yeniden Düşünmek: Savaş Suçları Hakkında Sorumlu Habercilik*” teması konuşulmuştur. Bilindiği üzere medya günlük olayları tasvir etmenin ötesinde küresel olaylarla ilgili anlatılar üretmek bir aktarıcı olmaktan politika etkileyicisine doğru dönüşmüştür. Panelistler bu oturumda belirsizlik çağında medyanın eşik pozisyonunu ve geleceğini anlamak için onun kavramsal ve kurumsal temellerinin sürekli incelenmesi gerektiği düşüncesi üzerine değerlendirmeler yapmışlardır (TRT World Forum 2017 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2017'nin ikinci günündeki ilk oturumun teması “*İnsani Yardımın Dönüştürülmesi: İncelikli Bir Yaklaşım*” olarak belirlenmiştir. Bu oturumda insani yardım alanların bağımlılığını azaltmak ve kendi kendilerine yetebilecek sosyal aktörlere dönüşebilmeleri için kaynakların nasıl verimli bir şekilde kullanılması gerektiği keşfedilmeye çalışılmıştır. Günün ikinci oturumunda “*Büyük İş, Büyük Çözümler: Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Teşvik Edilmesi*” temasına odaklanılmıştır. Oturumun odağında yardım sektörüne daha fazla kurumsal katılımın sağlanması halinde ekonomik kazanımların uzun vadeli bir niteliğe bürünebileceği ve daha iyi çözümlerin ortaya çıkacağı hususu yer almıştır. Forumun ikinci gününün üçüncü oturumunda gündem “*Korkudan Faydalanmak: Yabancı Düşmanlığı ve İslamofobi'nin Siyasallaşması*” teması olmuştur. Bu oturumunda panelistler yabancı düşmanlığının tarihsel koşullar göz önüne alınarak hangi koşullarda ortaya çıktığını ve bunu en aza indirebilmek için geliştirilmesi gereken stratejileri ele almışlardır. TRT World Forum 2017'nin son oturumunda “*Dijital Fenomenler ve Kamusal Söylemin Şekillenmesindeki Roller*” üzerine konuşulmuştur. Bilindiği üzere dijital medya bireylerin dış dünyayla iletişime geçmelerinde birincil konuma yükseldikçe, dijital fenomenlerin önemi artmaya devam etmekte; hatta dijital fenomenler toplum liderleri ve ünlülerin de yerini almaya başlamışlardır. Bu oturumda dijital fenomenler ve sahip oldukları popülerite sayesinde kamusal söylemin şekillenmesinde oynadıkları roller tartışmaya açılmıştır (TRT World Forum 2017 Booklet, t.y.).

4.2. TRT World Forum 2018

TRT World Forum 2018 3-4 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Forumun ana teması "*Parçalanmış Bir Dünyada Barış ve Güvenlik Tasavvuru*" (Envisioning Peace and Security in a Fragmented World) şeklinde belirlenmiştir. İki gün süren ve toplamda sekiz oturumdan oluşan forumun genel görünümü Tablo 2'de yer almaktadır. Bu sekiz oturumun haricinde forumun ikinci gününde dönemin Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile Hollanda Dışişleri Bakanı Stef Blok "*Parçalanmış Bir Dünyada Adil Bir Barışı Keşfetmek*" temasıyla ortak bir açılış konuşması yaparken; forumun kapanış oturumunda ise Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan "*Parçalanmış Bir Dünyada Adalet Arayışı*" temasıyla yer almıştır.

Tablo 2. TRT World Forum 2018'in Genel Görünümü

Ana Tema	Açık Oturum Temaları
Parçalanmış Bir Dünyada Barış ve Güvenlik Tasavvuru	1. Dünya Düzene Girdi mi, Çıktı mı? Birinci Dünya Savaşı'ndan Bu Yana Yüz Yıl 2. AB ve Hoşnutsuzlukları: Avrupa Projesinin Sonu mu? 3. Kurulu Düzeni Yıkamak: Küresel Güney'in Yükselişi 4. Çatışmalı Bir Dünyada Kadınların Liderliği 5. Bölgesel Oyuncular ve Orta Doğu'da Değişen Güvenlik Denklemi 6. Bir Bağlantı Krizi: Yeni Medya ve Güven Oluşturma 7. Safların Sıklaştırılması: Terörizme Karşı Uluslararası İş Birliği 8. Kriz Zamanlarında Küresel Bilincin Geliştirilmesi

Kaynak: (TRT World Forum 2018 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2018'in ilk günündeki birinci oturumda panelistler "*Dünya Düzene Girdi mi, Çıktı mı? Birinci Dünya Savaşı'ndan Bu Yana Yüz Yıl*" teması üzerine fikirlerini paylaşmak için toplanmışlardır. Uluslararası sistemde son yüz yılda önemli değişimler yaşanmış; çok kutuplu bir dünyadan sırasıyla iki kutuplu, tek kutuplu ve son olarak parçalanmış bir dünyaya geçilmiştir. Bu oturumda uluslararası sistemin geleceği hakkında çeşitli perspektif ve vizyonlar sunularak çağın ana aktörlerini etkisi altında bırakan zorluklar ve kavramlar üzerinde durulmuştur. İkinci oturumda ise yabancı düşmanlığının ve İslamofobik hareketlerin artmasıyla AB'nin söyleminin değiştiği konusuna odaklanılmış; Brexit olayı başta olmak üzere çeşitli meseleler üzerinden birliğin geleceğine dair tartışmalar yürütülmüştür. Günün üçüncü oturumunda "*Kurulu Düzeni Yıkamak: Küresel Güney'in Yükselişi*" teması etrafında gerçekleşmiştir. Son yıllarda Küresel Güney ülkeleri dünyadaki ekonomik büyümenin önemli itici gücü haline gelmeleriyle Küresel Kuzey'in hakimiyetine meydan okuyup kayda değer ekonomik değişimlerin yaşanmasına neden olmuşlardır. Panelistler, bu oturumda Küresel Güney'in yükselişinin liberal dünya düzeni üzerindeki etkisi ve bunun sonuçlarını tartışmaya açmışlardır. Forumun ilk gününde son oturumda çeşitli sektörlerde başarılı olmuş kadın liderler bir araya getirilerek hem daha barışçıl ve uyumlu bir dünyaya dair katkıları dinlenmiş hem de uluslararası iş birliğinin nasıl artırılacağı hakkında görüşlerinden yararlanılmıştır (TRT World Forum 2018 Booklet, t.y.).

TRT World forumun ikinci gününde ilk oturumda "*Bölgesel Oyuncular ve Orta Doğu'da Değişen Güvenlik Denklemi*" teması masaya yatırılmıştır. 2011'den beri Orta Doğu ayaklanmalar başta olmak üzere Suriye'deki savaş, Yemen'deki insani kriz, mülteci meselesi, Filistin'deki sorunlar, Körfez Krizi ve devletlerin ön görülemeyen politikalar bölgenin karmaşık güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kalmasına yol açmıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda panelistler bölgenin güvenlik dinamiklerini incelemiş ve bölge içindeki diyalogun etkili bir değişime yol açma potansiyelini gündeme almışlardır. "*Bir Bağlantı Krizi: Yeni Medya ve Güven Oluşturma*" temasıyla düzenlenen günün ikinci oturumunda küresel boyutta dijital bağlanabilirliğin zorlukları, dijital platformlardaki güven meselesi, medya kuruluşları ile paydaşlarının izleyicilerle ilişkilerini geliştirmeleri ve son olarak dijital dönüşüme engel olan hususları aşmanın yolları gibi konulara odaklanılmıştır. Günün üçüncü oturumunda gündem son on yıllık dönemde hem grupların mensup sayılarını artırması hem de bazılarının toprak talebinde bulunmasıyla fazlaca gündeme gelen uluslararası terörizm olmuştur. Bu sebeple alanında uzman kişiler terörle mücadelede iş birliği yapmaya yönelik farklı

yaklaşımları ele almış ve bu konuda uluslararası uzlaşi için en ideal yolları tartışmışlardır. TRT World Forum 2018 “Kriz Zamanlarında Küresel Bilincin Geliştirilmesi” temasının konuşulduğu toplantıyla sona ermiştir. Kriz zamanlarında küresel bilincin nasıl geliştirilmesi gerektiğine odaklanılan bu oturumda söz konusu bilincin oluşmasında küresel mülteci krizi gibi trajik dönüştürücü anların önemli bir rol oynayabileceği; bunların küresel barış, adalet ve insan yaşamının kutsanmasına nasıl katkı sağlayabilecekleri masaya yatırılmıştır (TRT World Forum 2018 Booklet, t.y.)

4.3. TRT World Forum 2019

TRT World Forum 2019 21-22 Ekim 2019 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirildi. TRT World tarafından düzenlenen bu üçüncü forumun ana temasını “Küreselleşme Geri Çekiliyor: Riskler ve Fırsatlar” (Globalisation in Retreat: Risks and Opportunities) meselesi oluşturmuştur. İki gün süren forumda sekiz açık ve on beş kapalı oturum düzenlenmiştir (Bkz. Tablo 3). Forum sırasında dönemin Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu tarafından “Türkiye'nin Barış Pınarı Harekatı'nı Açıklığa Kavuşturmak” başlıklı bir özel konuşma; Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu Başkanı Francesco Rocca tarafından “Göçü Yönetmek: Avrupa ve Mülteci Krizi” başlıklı bir özel konuşma; Türkiye Cumhuriyeti Başkan Yardımcısı Fuat Oktay tarafından “Kapsayıcı Kalkınmaya Yönelik İnsani Diplomasiyi Yeniden Değerlendirmek” başlığıyla bir açılış konuşması; Türkiye Cumhuriyeti Eski Başbakanı Binali Yıldırım tarafından “Ticaret Savaşları ve Küresel Büyüme Üzerindeki Riskler” başlıklı özel bir konuşma; son olarak da foruma onur konuğu olarak katılan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından “Küreselleşme Geri Çekiliyor: Dünya Düzenine Yansımaları” başlıklı bir konuşma gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3. TRT World Forum 2019’un Genel Görünümü

Ana Tema	Açık Oturum Temaları
Küreselleşme Geri Çekiliyor: Riskler ve Fırsatlar	1.Küreselleşmiş Dünyada Kimlik Politikalarının Cazibesi 2.NATO Silah Altında: Yeni Güvenlik Sorunlarının Ortaya Çıkışı 3.Türkiye-ABD İlişkilerinin Geleceği: Siyasi ve Güvenlik Boyutları 4.Yükselen Güçler için Yeni Ufuklar: İş Birliği mi Rekabet mi? 5.Aşırı Sağcılığın Tehdidi: Teröre Karşı Savaş 2.0 mı? 6.Orta Doğu Bir Yol Ayrımında: Değişen Meydan Okumalara Bölgesel Yanıtlar 7.Cemal Kaşıkçı Suikastı: Bölgesel Siyasetin Bir Yansıması mı? 8.AB: Güvensizlik Oylaması mı?

Kaynak: (TRT World Forum 2019 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2019 “Küreselleşmiş Dünyada Kimlik Politikalarının Cazibesi” temasının tartışmaya açılmasıyla başlamıştır. Panelin odak noktasını dünyanın farklı toplumlarındaki ekonomik, dini ve etnik bölünmeleri harekete geçiren toplumsal ve siyasal istikrarsızlıklarda görülen artışlar oluşturmuştur. Ayrıca panelistlerin insan haklarının evrenselliği meselesini dünyadaki bütün toplumların kendi siyasi sistemlerini üzerine kurabilecekleri ve gündün güne yükselen popülizm dalgası karşısında ayakta kalabilecek birleştirici bir doktrin olarak ele almışlardır. Forumun ilk günündeki ikinci oturumda tema “NATO Silah Altında: Yeni Güvenlik Sorunlarının Ortaya Çıkışı” olmuştur. Panelistler yeni ortaya çıkan güvenlik sorunlarının NATO’yu zor bir döneme soktuğunu ve bu gelişmeleri aşabilmenin NATO üyelerinin güçlü bir beraberlik duygusuyla hareket etmelerine bağlı olduğunu tartışmışlardır. Günün üçüncü oturumunda “Türkiye-ABD İlişkilerinin Geleceği: Siyasi ve Güvenlik Boyutları” teması üzerine konuşmalar yapılmıştır. Panelistler Türkiye-ABD arasındaki gerilimin kaynaklarını ve ilişkilerin gelecekteki durumunu değerlendirmişlerdir. Forumun ilk günündeki son tema “Yükselen Güçler için Yeni Ufuklar: İş Birliği mi Rekabet mi?” şeklinde belirlenmiştir. İş birliği ile rekabet arasında dengenin olması gerektiği vurgusu yapılan panelde, iş birliğinin modern dünyanın olmazsa olmazı olduğu ve herkesin kazandığı pozitif rekabetin önemine değinilmiştir (TRT World Forum 2019 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2019’un ikinci günü “Aşırı Sağcılığın Tehdidi: Teröre Karşı Savaş 2.0 mı?” temasının tartışmaya açılmasıyla başlamıştır. Aşırı sağcılık ve buna bağlı şiddet meseleleri etrafında şekillenen panelde farklı terörizm anlayışları, aşırı sağın yükselmesinde rol oynayan sebepler, sosyal

medyanın pozisyonu, ortaya çıkan zorluklar ve bunlarla mücadele yolları konuşulmuştur. İkinci oturumda “Orta Doğu Bir Yol Ayrımında: Değişen Meydan Okumalara Bölgesel Yanıtlar” teması üzerine odaklanılmış; bu doğrultuda bölge ülkelerinin yaşadıkları iç meseleler ve çeşitli aktörler arasında değişen rekabetin neticeleri gibi birçok konuya değinilmiştir. Günün üçüncü oturumunda gazeteci Cemal Kaşıkçı’nın uluslararası kamuoyunun da tepkisini çeken; stratejik, siyasi ve hukuki açılardan sonuçları olmaya devam eden cinayeti üzerine tartışmalar yapılmıştır. TRT World Forum 2019’da yapılan son oturumda “AB: Güvensizlik Oylaması mı?” temasına odaklanılmıştır. AB’nin meşruiyet yaşamasında üyelerinin ekonomik, siyasi ve sosyal konularda endişelerini etkin bir çözüm yolu geliştirmemesi ve günden güne artan reform taleplerine karşı harekete geçememesi yatmaktadır. Panelde Brexit, ekonomik zorluklar, mülteci meselesi, Türkiye’nin katılımını da içeren genişleme süreci ve AB değerleri gibi konular üzerinden birliğin geleceği ele alınmıştır (TRT World Forum 2019 Booklet, t.y.).

4.4. TRT World Forum 2020

TRT World Forum 2020 Covid 19 pandemisi sebebiyle 1-2 Aralık 2020 tarihlerinde online olarak yapılmıştır. Forumun teması “Değişen Dinamikler: Pandemi Sonrası Dünyada Uluslararası Düzen” (Shifting Dynamics: The International Order in a Post-Pandemic World) şeklinde belirlenmiştir. İki gün boyunca devam eden forumda toplam dokuz açık oturum gerçekleştirilmiştir (Bkz. Tablo 4). Ayrıca forumun devam ettiği iki gün boyunca farklı zaman dilimlerinde TRT Genel Müdürü İbrahim Eren ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Başkanı Fahrettin Altun tarafından bir açılış seremonisi; Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank tarafından “Pandemi Sonrası Dünyada Teknolojinin Geleceği” başlıklı bir konuşma; Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu tarafından bir açılış konuşması; Türkiye Cumhuriyeti Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Ali Taha Koç tarafından “Pandemi Sonrası Dönemde Dijital Dönüşüm ve İnovasyon” başlıklı bir konuşma; son olarak da forumun onur konuğu Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından bir konuşma gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. TRT World Forum 2020’nin Genel Görünümü

Ana Tema	Açık Oturum Temaları
Değişen Dinamikler: Pandemi Sonrası Dünyada Uluslararası Düzen	1.İnfodemik: Uluslararası Medya Pandemiye Nasıl Etkiledi?
	2.Covid-19 Çağında Çok Kutupluluk: Küresel Dayanışmanın Geleceği
	3.Sırada Ne Var?: Hiper-Küreselleşme Döneminde Sağlık Tehditlerini Anlamak
	4.Amerika Çin'e Karşı: Ticaret Savaşları, Covid-19 ve Gelecekteki Ekonomik İlişkiler
	5.Covid-19 Sonrası Dış İlişkiler ve Devletlerarası İlişkilerde Yeni Gerçekler
	6.Seyahatin Olmadığı Bir Dünya: Pandemiye Bağlı Teknolojik Adaptasyonların Endüstrinin Geleceği Üzerindeki Etkisi
	7.Covid-19: Sürdürülebilir Bir Küresel Düzen İçin Çıkamaz mı Fırsat mı?
	8.Siyaset ve Pandemi: Covid-19 Zamanında İnsani Yardım
	9.İş ve Eğitimin Geleceği: Pandemi Sonrası Dünyaya Hazırlanmak

Kaynak: (TRT World Forum 2020 Booklet, t.y.).

Pandemi sürecinde online olarak düzenlenen TRT World Forum 2020’nin ilk oturumunda “İnfodemik: Uluslararası Medya Pandemiye Nasıl Etkiledi?” başlığı ele alınmıştır. Bu oturumda panelistlerin odağında pandeminin başlamasıyla Çin’in gerçek sağlık bilgilerine sansür uyguladığına dair iddiaları da içine alarak uluslararası medyanın pandemiyle ilgili oluşturulan anlatılardaki rolü ve infodemiyeye yol açan gelişmeler yer almıştır. Forumun ikinci oturumunda Covid 19 salgını merkeze alınarak uluslararası iş birliği ile çok taraflılık konuları ele alınmıştır. Günün üçüncü oturumunda tema “Sırada Ne Var?: Hiper-Küreselleşme Döneminde Sağlık Tehditlerini Anlamak” şeklinde belirlenmiştir. Küresel düzeyde bir salgının yaşanması neticesinde bütün kamu sağlık sistemlerinin güçlü ve zayıf yönleri görünür hale gelmiştir. Bu bağlamda panelistler Covid 19 salgını süresince halk sağlığının karşılaştığı zorlukları ele almanın yanı sıra biyopolitika, uluslararası düzeyde sağlık iş birliği ve küreselleşmenin sıkıntılarını incelemişlerdir. Forumun ilk günündeki son oturumda Covid 19’un dünyanın en büyük iki ekonomisi olan ABD ve Çin’e etkileri, küresel ekonomik düzende hegemonik ABD ile yükselen Çin’i uzlaştıranın imkânları, uluslararası kurumların Çin’e uyum

sağlama potansiyelleri ve bu çatışmanın diğer gelişen ekonomiler ile AB üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir (TRT World Forum 2020 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2020'nin ikinci günü "*Covid-19 Sonrası Dış İlişkiler ve Devletlerarası İlişkilerde Yeni Gerçekler*" temasının konuşulmasıyla başlamıştır. Bu oturumda yeni dönemde devletlerarası ilişkileri neyin belirleyeceği; devletlerin küresel krizlere çare bulmada iş birliğini nasıl artıracakları ve bu doğrultuda çok daha bağlantılı/girift bir dünyaya doğru giderken yaşanan krizlerin aşılmasında sağlam bir devletlerarası ilişkiler geliştirilmesinin potansiyel rolleri üzerine odaklanılmıştır. Günün ikinci oturumunda Covid 19'un tüm dünyaya yayılmasıyla faaliyetlerine ara veren ve sonraki süreçte standart programların dönmede yavaş hareket eden havayolu firmaları sebebiyle ortaya çıkan kesintinin farklı sektörlere etkisi, insanları iletişimin eksikliğini gidermede teknolojinin konumu ve bu konularda insanların gelecekte işlerini nasıl yürütecekleri tartışmaya açılmıştır. Covid 19'un küresel düzenin geleceği için ne ifade ettiği ve bundan sonrasında devletlerarası ilişkilerin doğasını nasıl etkileyeceği sorularına odaklanılan üçüncü oturumda ise küresel boyuttaki ekonomik ve siyasi kurumların kısa vadede takip edebilecekleri potansiyel yollar ile politika yapımcıların olumlu reformlar için salgından nasıl yararlanabilecekleri değerlendirilmiştir. Günün dördüncü oturumunda Covid 19 salgınının doğrudan ve dolaylı etkileriyle ilişkili olarak sıkıntılı durumdaki nüfusların karşı karşıya kaldıkları zorluklar, çok taraflı kuruluşlar ile STK'ların da içinde olduğu insani yardım aktörlerinin izlediği politikalar ve eylem planlarını mevcut kriz karşısında nasıl düzenlemek zorunda kaldıkları ele alınmıştır. TRT World Forum 2020'nin son oturumunda panelistlerin odağında pandemi sonrası dünyada ideal çalışma koşullarının nasıl olması gerektiği konusunun olduğu oturumda pandemi koşullarına bağlı olarak yaygınlaşan uzaktan eğitim ve çalışmanın yeterliliği ile eğitim ve istihdam noktasında fırsat eşitliği bakımından mevcut koşulların doğası analiz edilmiştir (TRT World Forum 2020 Booklet, t.y.).

4.5. TRT World Forum 2021

TRT World Forum 2021 bir önceki yılda olduğu gibi pandemi sebebiyle online olarak 19-20 Ekim 2021 tarihinde düzenlenmiştir. Forumun teması ise "*Güç ve Paradoks: 21. Yüzyılda Büyük Stratejiyi Anlamak*" şeklinde belirlenmiştir. İki gün boyunca devam eden TRT World Forum 2021'de ana temayla bağlantılı olarak belirlenen konularda dokuz açık oturum yapılmıştır.

Tablo 5. TRT World Forum 2021'in Genel Görünümü

Ana Tema	Açık Oturum Temaları
Güç ve Paradoks: 21. Yüzyılda Büyük Stratejiyi Anlamak	1. Birbirine Bağımlı Bir Dünyada Egemenliğin Geleceği
	2. Stratejik Tehditler Olarak İklim ve Küresel Sağlık Krizleri
	3. Küresel Yönetişim ve Çok Kutupluluğun Zorlukları ve Fırsatları
	4. Uluslararası Ekonomik Kalkınma: Yeni Bir Küresel Eşitsizlik Çağı mı?
	5. Dijital Yönetişim: Dijital Çağda Politika Oluşturma ve Devletçilik
	6. Trans-Atlantik İlişkisi ve 'Batı'nın Geleceği
	7. Büyük Güç Rekabeti ve Orta Doğu'nun Geleceği
	8. Avrasya'nın Yükselişi ve Dünya Düzeninin Yeniden Kurulması
	9. Koruma Sorumluluğu: Devlet Yönetimi Olarak İnsani Güvenlik

Kaynak: (TRT World Forum 2021 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2021'de birinci günde yapılan ilk oturumun teması "*Birbirine Bağımlı Bir Dünyada Egemenliğin Geleceği*" olarak belirlenmiştir. 2. Dünya Savaşı'nın ardından egemen siyasi örgütlenme biçimi olarak konumunu güçlendiren ulus devletin egemenliğine bölgesel bloklar, ittifaklar ve uluslararası örgütlerle beraber derinleşen karşılıklı bağımlılık meydan okumaktadır. Bu oturumda, her geçen gün biraz daha bağımlı hale gelen dünyada gelişme gösteren egemenlik kavramı ve bu egemenliğin karmaşık küresel güç dinamiğine göre nasıl uyarlanabileceği tartışılmıştır. Forumun ilk günündeki ikinci oturumda "*Stratejik Tehditler Olarak İklim ve Küresel Sağlık Krizleri*" teması üzerinde durulmuştur. Panelistler, günümüzde bu tür küresel krizlerin stratejik düşünceler üzerinde neden olduğu değişimleri ve insan kontrolü dışındaki çeşitli küresel stratejik tehditleri ele almışlardır. Günün üçüncü oturumunda panelistler, devletlerin küresel

yönetişimle ilgili olarak küresel sorunlar ve zorlukları stratejik bakış açılarına nasıl dahil ettikleri; uluslararası sistemin artan karşılıklı bağımlılık ve giderek çok kutuplulukla şekillenen yapısıyla ne tür zorluk ve fırsatlarla karşı karşıya olduğu sorularına yanıtlar aramışlardır. Forumun ilk günündeki son oturumda en varlıklı devletlerin dahi birbirine çok daha bağlı hale gelen dünyada ekonomik fırsatlara ve eşitsizlik tehdidinde önem vereceklerine dair öngörüler üzerine tartışmalar yapılmıştır (TRT World Forum 2021 Booklet, t.y.).

TRT World Forum 2021'in ikinci günü "Dijital Yönetişim: Dijital Çağda Politika Oluşturma ve Devletçilik" temasının tartışıldığı oturumla başlamıştır. Dijital uçurum, mahremiyet, vatandaş hakları gibi konuların da üzerinde durulan oturumda, temel olarak hükümetlerin büyük teknolojinin düzenlenmesi ve sosyal medya platformlarının gündemden güne yükselen siyasi rolüyle alakalı olarak dijital yönetim sorununu nasıl gidermeye çalıştıklarına odaklanılmıştır. Günün ikinci oturumunda NATO'nun önemi, AB'nin stratejik açıdan özerkliği, ABD'nin Asya-Pasifik'e dikkatini yöneltmesi, Batısızlık (Westlessness), Brexit'ten sonra AB'nin genişlemesi ya da daralması ve Brexit sonrası Birleşik Krallık'ın transatlantik bölgesiyle sürdürülen ilişkilerdeki rolü gibi meseleler ile Çin, Rusya ve Güneydoğu Asya'daki ülkelerin güç kazanması gibi gelişmelerin Batı'nın geleceği üzerindeki etkilerine odaklanılmıştır. Forumun ikinci günündeki üçüncü oturumda "Büyük Güç Rekabeti ve Orta Doğu'nun Geleceği" teması masaya yatırılmıştır. Avrupa devletlerinin özellikle yenilenebilir enerjiye yönelmesiyle enerjide kendi kendine yeterlilik seviyelerini artırmaları ve Orta Doğu'nun enerji kaynaklarına yönelik ilgilerinin azalması başta ABD olmak üzere Batılı güçler açısından bölgenin stratejik değerinin azalması gibi gelişmeler ışığında büyük güçlerin kendi rekabetleri ve Orta Doğu'nun gelecekteki durumu ele alınmıştır. Günün dördüncü oturumunda tema "Avrasya'nın Yükselişi ve Dünya Düzeninin Yeniden Kurulması" olmuştur. Burada Asya ülkelerinin GSYİH bakımından Kuzey Amerika ve Avrupa'yı 2030 yılına kadar geçeceği yönündeki beklentinin de etkisiyle yeni bir dünya düzeninin inşa edilmesi meselesi üzerine değerlendirmeler yapılmıştır. TRT World Forum 2021'in son açık oturumunda panelistler hem ulusal hükümetlerin hem de uluslararası toplumun stratejik planlamalar yaparken insani güvenliği ele alma noktasındaki sorumluluklarını değerlendirmiş ve koruma sorumluluğu konusunda uluslararası mutabakatın nasıl güçlendirileceğinin yollarını aramışlardır (TRT World Forum 2021 Booklet, t.y.).

5. Sonuç

Küresel ve bölgesel meselelerin ele alındığı konferansların 21. yüzyılda giderek yaygınlaştığı görülmektedir. Özellikle küresel veya bölgesel aktör olmayı arzulayan devletlerin farklı konferanslar, forumlar ve zirvelerle muhataplarını bir araya getirmektedirler. Diplomatik ilişkileri geliştirme ve dünya kamuoyuna hitap edebilme fırsatı sunmaları bakımından bu tür organizasyonlar devletlerarası ilişkilerin sürdürülmesinde de ön plana çıkmaktadırlar.

Türkiye'nin 21. yüzyılda küresel ve bölgesel meselelerde daha etkin bir rol oynama hedefi dâhilinde kendi hikayesini dünyaya anlatmak için farklı yolları denemektedir. TRT World Forum da Türkiye'nin hedefleri doğrultusunda geliştirilen bir organizasyondur. Aralıksız olarak 2017 yılından beri düzenlenen forumlarda belirlenen ana temalar, Türkiye'nin dünya tasavvurunu uluslararası kamuoyuna aktarmasında önemli bir araçtır. Bu forumlarda belirsizlik çağında yaşandığı, dünyanın parçalanmış bir durumda olduğu, küreselleşmenin etkisini kaybetmeye başladığı, pandemi sonrasında yeni bir dünya düzeni arayışına ihtiyaç olduğu, büyük stratejinin yeniden anlaşılması gerektiği ve içinde barındırdığı belirsizlikler, gerçekler ve fırsatlarla geleceğin şekillendirilmesine ihtiyaç olduğu gibi hususlar ön plana çıkarılmıştır. Bu tasvirler ve arayışlar, aynı zamanda Türkiye'nin dünya kamuoyuna iletmek istediği mesajlardır.

Ayrıca iklim krizi, sağlık krizleri, insani krizler, kitlesel büyük göçler, ekonomik sorunlar, çatışmalar, yabancı düşmanlığı, İslamofobi, uluslararası medya durumu, güvenlik, çok kutupluluk, enerji, sürdürülebilirlik, küresel güç rekabeti, yeni yönetim yaklaşımları, jeopolitik, gıda güvenliği, küresel liderlik, dezenformasyon, yapay zekâ, dijitalleşme gibi dünya genelini ilgilendiren meselelerin gündemde tutulması, çözüm arayışlarına katkı sağlanması ve alternatif öneriler sunulması bakımından TRT World Forum'un küresel bir "iyi olma" haline hizmet ettiği söylenebilir.

Foruma her yıl Türkiye’den ve dünyanın birçok bölgesinden davet edilen dünyaca ünlü devlet adamları, siyasetçiler, akademisyenler, araştırmacılar, sivil toplum kuruluşu liderleri, düşünürler ve medya profesyonelleri forumun uluslararası niteliğini artırmaktadır. Dünyaca ünlü konuk portfolyosunun hem foruma gösterilen ilgi ve alakanın artmasına hem de forumun dünya kamuoyunun dikkatini daha fazla çekmesine aracılık etmesi son derece olağandır. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın forumlara bizzat katılarak dünyaya seslenmesinden hareketle, forumun dünya kamuoyuna ulaşılmasında bir kanal olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Devletler açısından bölgesel ve küresel meselelerde etkin olmanın yollarından birisi kendi politikalarını dünya kamuoyunda meşru göstermektir. Diğer bir ifadeyle, devletlerin uyguladıkları politikalar kadar uluslararası camiadaki algıları yönetebilmeleri de gereklidir. Bu noktada, TRT World Forum, Türkiye’nin küresel ve bölgesel meselelerde oyun kurma çabalarının bir tezahürü olarak görülebilir. Dolayısıyla forumun orta ve uzun vadede dünya kamuoyunu etkileme ve gündem belirleme kabiliyetini artırması, Türkiye’nin başta dış politika olmak üzere belirlediği hedefler doğrultusunda yol almasında kolaylaştırıcı bir rol oynayabilir.

Bu çalışmada 2017-2021 yılları arasında düzenlenen TRT World Forum’un ana temaları ve oturumları üzerinden Türkiye’nin dünya kamuoyunda gündem belirleme ve uluslararası iletişim çabası ortaya konmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışma TRT World Forum ile ilgili olarak daha sonra yapılacak çalışmalara kaynaklık etme potansiyeli taşımaktadır. Burada ulaşılmaya çalışılan sonuçlardan hareketle, daha sonra yapılacak çalışmalarda ise TRT World Forum’un dünya mediasındaki yansımaları incelenebilir ve dünya kamuoyundaki potansiyel etkileri değerlendirilebilir.

Kaynakça

- Alden, C. ve Alves, A. C. (2017). China’s Regional Forum Diplomacy in the Developing World: Socialisation and the ‘Sinosphere’. *Journal of Contemporary China*, 26(103), 151-165. doi:10.1080/10670564.2016.1206276
- Barıtcı, F. ve Aydeniz, H. (2019). Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Medya: TRT World Örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(2), 1551-1576. doi:10.17680/erciyesiletisim.509054
- Barston, R. P. (2013). *Modern Diplomacy* (4. bs.). London ; New York: Routledge.
- Benabdallah, L. (2018). China’s Relations with Africa and The Arab World: Shared Trends, Different Priorities. *SAIIA Policy Insights*, (67), 1-12.
- Berridge, G. ve James, A. (2003). *A Dictionary of Diplomacy* (2. bs.). Hampshire ; New York: Palgrave Macmillan.
- Devran, Y. (2015). Yeni Türkiye’nin Küresel Sesi TRT World: Fırsatlar ve Güçlükler. *E-Journal of Intermedia*, 2(2), 281-294.
- Ekman, A. (2016). China’s Regional Forum Diplomacy. *Issue Alert*, (November), 1-2.
- Ekşi, M. (2023). *Klasik Diplomasiden Kamu Diplomasisine Yeni Yöntem ve Araçlar*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Groom, A. J. R. (2013). Conference Diplomacy. A. F. Cooper, J. Heine ve R. Thakur (Ed.), *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* içinde (1-11). Oxford: Oxford University Press. doi:10.1093/oxfordhb/9780199588862.013.0015
- Kalın, İ. (2012). Turkish foreign policy: Framework, values, and mechanisms. *International Journal*, 67(1), 7-21.
- Kaufmann, J. (1996). *Conference Diplomacy: An Introductory Analysis* (3. Edition). Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Macmillan Press.

- Kohlenberg, P. J. ve Godehardt, N. (2021). Locating the 'South' in China's connectivity politics. *Third World Quarterly*, 42(9), 1963-1981. doi:10.1080/01436597.2020.1780909
- Şehitoğlu, R. ve Eren, E. (2022). Konferans Diplomasisi Perspektifinde Antalya Diplomasi Forumu'nun Uluslararası İlişkilerdeki Rolü. *İletişim ve Diplomasi*, (7), 185-204. doi:10.54722/iletisimvediplomasi.1111491
- The Great Reset. (2023). *World Economic Forum*. 23 Temmuz 2023 tarihinde <https://www.weforum.org/focus/the-great-reset/> adresinden erişildi.
- TRT World Forum 2017 Booklet. (t.y.). *TRT World Forum 2017 Booklet*. İstanbul. <https://www.trtworldforum.com/program-2017/> adresinden erişildi.
- TRT World Forum 2018 Booklet. (t.y.). *TRT World Forum 2018 Booklet*. İstanbul. <https://www.trtworldforum.com/program-2018/> adresinden erişildi.
- TRT World Forum 2019 Booklet. (t.y.). *TRT World Forum 2019 Booklet*. İstanbul. <https://www.trtworldforum.com/program-2019/> adresinden erişildi.
- TRT World Forum 2020 Booklet. (t.y.). *TRT World Forum 2020 Booklet*. İstanbul. <https://www.trtworldforum.com/program-2020/> adresinden erişildi.
- TRT World Forum 2021 Booklet. (t.y.). *TRT World Forum 2021 Booklet*. İstanbul. <https://www.trtworldforum.com/programme-of-2021/> adresinden erişildi.
- Türkdoğan, O. (2012). *Çağdaş Bilimsel Araştırma Metodolojisi ve Sorunları*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Üste, A. N. ve Sanılı Aydın, U. (2022). A New Era in Diplomacy: The Case of the Antalya Diplomacy Forum. *Perceptions*, 27(2), 197-217.
- Vadell, J. (2022). China's Bilateral and Minilateral Relationship with Latin America and the Caribbean: The Case of China-CELAC Forum. *Area Development and Policy*, 7(2), 187-203. doi:10.1080/23792949.2021.1974907
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (11. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

TRT WORLD FORUM AS TÜRKİYE'S INTERNATIONAL AGENDA SETTING EFFORT

Extended Abstract

Aim: In this study, TRT World Forum was discussed with reference to Türkiye's efforts to set an international agenda. In this study, the outlined themes, open sessions, and topics discussed of the TRT World Forum, which began to be held face-to-face as of 2017 and continued online during the pandemic period, were examined, and the messages given by Türkiye to determine the world public opinion were tried to be understood.

Method(s): In this study, the possibilities of the case study method were employed. The case study approach permits the comprehensive investigation of tangible occurrences, actual individuals, groups, institutions, and societal organizations. It facilitates the detailed exploration of the origins, growth, and progression of entities like institutions, labor unions, and political parties. Case studies are predominantly concerned with the "how" and "why" aspects, making it a research methodology that enables a thorough analysis of phenomena or events beyond the researcher's influence. In addition, all kinds of data collection techniques needed within the scope of research are used in case studies.

Findings: In order for Türkiye to play a more active role in global and regional affairs in the 21st century, the country is trying different ways to tell its story to the world. TRT World Forum is an organization developed in line with Türkiye's goals. The main themes identified in the forums held continuously since 2017 are an important tool for Türkiye to convey its vision of the world to the international public opinion. In these forums, issues such as living in an age of uncertainty, the world in a fragmented state, globalization beginning to lose its effect, the need for a new world order after the pandemic, the need to re-understand the grand strategy and the need to shape the future with the uncertainties, realities, and opportunities it contains, were brought to the forefront. These depictions and quests are also messages that Türkiye wants to convey to the world public opinion.

Conclusion: In the forums examined within the scope of this study, keeping issues of global concern such as climate crisis, health crises, humanitarian crises, mass migrations, economic problems, conflicts, xenophobia, Islamophobia, international media situation, security, multipolarity, energy, sustainability, global power competition, new management approaches, geopolitics, food security, global leadership, disinformation, artificial intelligence, digitalization on the agenda and contributing to the search for solutions and in terms of offering alternative proposals, it can be said that TRT World Forum serves a global state of "well-being".

World-renowned statesmen, politicians, academics, researchers, NGO leaders, thinkers and media professionals invited to the Forum from Türkiye and many regions of the world every year increase the international quality of the forum. It is quite normal for the world-famous guest portfolio to mediate both in increasing the interest and relevance shown to the forum and in attracting more attention of the world public opinion of the forum. In addition, based on the fact that the President of the Republic of Türkiye, Recep Tayyip Erdoğan, addressed the world by participating in the forums himself, it is understood that the forum is used as a channel for Türkiye to reach the world public opinion.

One of the ways for states to be effective in regional and global affairs is to legitimize their policies in the world public opinion. In other words, states need to be able to manage perceptions in the international community as much as the policies they implement. At this point, TRT World Forum can be seen as a manifestation of Türkiye's efforts to establish games on global and regional issues. Therefore, increasing the Forum's ability to influence world public opinion and set an agenda in the medium and long term can play a facilitating role in Türkiye's progress in line with the goals it has set, especially its foreign policy.
